

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN VOOR DE INHOUD
VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT INTEGRAAL
PROVINCIAAL AFVALSTOFFENPLAN DRENTHE

CIP GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen milieu-effectrapport provinciaal afvalstoffenplan Drenthe / [Commissie voor dfe Milieu-effectrapportage; voorz.: J.I.S. Zonneveld].

- Utrecht: Commissie voor de Milieu-effectrapportage

ISBN 90-71887-45-6

SISO 614.62 UDC [504.05:628.4](492.73)

Trefw.: milieu-effectrapportering; Drente / afvalstoffen; Drenthe.

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan het College van Gedeputeerde Staten
van Drenthe
Westerbrink 1
9405 BJ ASSEN

uw kenmerk

uw brief

ons kenmerk
U476-87/Bu/js/113-116

onderwerp
Milieu-effectrapportage inzake
Provinciaal Afvalstoffen Plan
Drenthe

utrecht,
30 oktober 1987

Met bovengenoemde brief verzocht U de Commissie voor de milieu-effectrapportage advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport (MER) inzake het Integrale Provinciale Afvalstoffenplan (PAP).

Hierbij bied ik U het advies van de Commissie aan overeenkomstig artikel 41 n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne.
Voor de inhoud van het advies verwijs ik kortheidshalve naar de samenvatting.

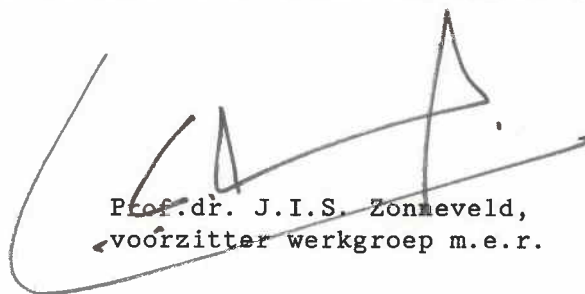
Voor de volgende punten wil ik Uw speciale aandacht vragen:

1. In het belang van een goede afweging van het beleid voor de verwijdering van de verschillende afvalstoffen is het belangrijk te streven naar een integrale aanpak van het provinciale afvalstoffenbeleid. Voor de realisering hiervan zijn veel beleidsalternatieven voor het provinciale afvalstoffenbeleid denkbaar. Dit betekent niet dat alle mogelijkheden ook uitgewerkt moeten worden in het PAP/MER. De Commissie spreekt zich in dit advies niet uit over hoe de beleidskeuzes zouden moeten uitvallen en welke beleidsalternatieven daarom wel of niet moeten worden uitgewerkt in het PAP/MER.
Dit advies biedt U de ingrediënten voor het opstellen van richtlijnen voor de inhoud van het MER. Welke ingrediënten U zult kunnen gebruiken, hangt af van de door U gemaakte beleidskeuzes. Een aantal keuzes blijkt reeds uit Uw startnotitie; voor een aantal andere keuzes is een nadere uitwerking in het PAP/MER nodig. Daartoe behoort uiteraard het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast. Het onderhavige advies bevat aanwijzingen voor de opstelling van dat alternatief alsook voor het zogeheten nulalternatief.

2. In de startnotitie wordt een aantal voorwaarden genoemd waaronder de aanvoer van huishoudelijke afvalstoffen uit en naar andere provincies doorgang kan vinden. Het is van belang dat er in het MER duidelijkheid bestaat over de omvang, de verwijderingsmethode en de milieugevolgen van dergelijke aanvoer en afvoer.
Een goede afstemming tussen het afvalstoffenbeleid van Drenthe en dat van andere provincies is in dit verband van groot belang.
3. Het is de Commissie opgevallen dat ten aanzien van de bedrijfsafvalstoffen slechts een stimuleringsbeleid wordt voorgestaan.
Gezien de mogelijke omvang, de zeer heterogene samenstelling en de inzamelingsproblemen van deze categorie afvalstoffen en de invloed van deze categorie op de doelmatigheid en doeltreffendheid van het totale afvalstoffenbeleid in de provincie, is de Commissie van mening dat een actiever beleid voor deze categorie gewenst is. Een afwachtend beleid kan aanleiding zijn tot ernstige en omvangrijke milieugevolgen.
4. Bij de uitvoering van het beleid zijn verschillende schaalgrootten denkbaar voor de mogelijke voorzieningen voor de verwijdering van afval. De optimale opzet daarvan wordt bepaald door technologische, economische en milieuhygiënische factoren. Al deze factoren zijn van belang bij de ontwikkeling van een volwaardig alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast (zie bijlage 4, inspraakreactie nr.17).
Het is niet ondenkbaar dat bepaalde vormen van afvalverwijdering beter op landelijk of inter-provinciaal niveau kunnen worden georganiseerd.
5. Ten aanzien van het voorkomen van het ontstaan van afvalstoffen ligt de allereerste en meest invloedrijke taak op landelijk niveau. Toch zijn er voor een provincie mogelijkheden om de omvang van de afvalstroom te beïnvloeden. Zij het direct via bijvoorbeeld voorlichting (zie bijlage 4, inspraakreactie nr.1), zij het indirect door het aandringen op maatregelen van het Rijk (zie bijlage 4, inspraakreactie nr.17). Dit is voor een provincie een belangrijke zaak; het is tenslotte op provinciaal niveau dat concrete beleidsmaatregelen voor de verwijdering en verwerking van afval tot stand moeten worden gebracht. Een zich neerleggen bij de autonome groei van de hoeveelheid afvalstoffen is niet raadzaam, omdat dit kan leiden tot ongewenste milieugevolgen.

De Commissie hoopt met dit advies een constructieve bijdrage te hebben geleverd aan de totstandkoming van het milieu-effectrapport over het Provinciale Afvalstoffen Plan.

Ze zal graag vernemen hoe U gebruik zult willen maken van haar aanbevelingen en ook van de aanbevelingen van diegenen die op grond van artikel 41n van de Wabm opmerkingen hebben gemaakt over de inhoud van het op te stellen MER. Wat betreft dit laatste, is het de Commissie opgevallen dat geen advies is uitgebracht door één van de adviseurs als bedoeld in artikel 41 a, tweede lid van de Wabm.

Prof.dr. J.I.S. Zonneveld,
voorzitter werkgroep m.e.r.

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORT
INTEGRAAL PROVINCIAAL AFVALSTOFFEN-PLAN DRENTHÉ

Advies op grond van artikel 41 n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne inzake de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve van de besluitvorming over het tweede provinciale plan voor de verwijdering van huishoudelijke en daarmee gelijkgestelde afvalstoffen, de gelijktijdig daarmee te verwerken bedrijfsafvalstoffen, bouw- en sloopafval, ziekenhuisafval, zuiveringsslib en de - in de wet niet onderscheiden categorie - agrarische afvalstoffen.

Uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van Drenthe door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.

De secretaris,

M. Buitenkamp

M. Buitenkamp.

De voorzitter,

prof. dr. J.I.S. Zonneveld.

Utrecht, 30 oktober 1987

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. INLEIDING	1
2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES	3
3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	6
4. DOEL EN BELANG	7
4.1. Algemeen	7
4.2. Huishoudelijk afval	8
4.3. Bedrijfsafval dat te zamen met huishoudelijk afval verwerkt wordt	9
4.4. Bouw- en sloopafval	10
4.5. Zuiveringsslib	10
4.6. Agrarisch afval	10
4.7. Ziekenhuisafval	11
5. DE ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN	12
5.1. Algemeen	12
5.2. Beleidsalternatieven	12
5.3. Voorgenomen activiteit	14
5.4. Meest milieuvriendelijke alternatief	14
5.5. Nul alternatief	15
6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	16
7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING	18
8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	20
8.1. Algemeen	20
8.2. Bodem, grondwater en oppervlaktewater	20
8.3. Lucht	21
8.4. Flora en vegetatie	21
8.5. Fauna	21
8.6. Landschap	22
8.7. Geluidhinder	22
8.8. Volksgezondheid, veiligheid	22
8.9. Indirecte gevolgen	22
9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN EN HET PLAN	23
10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE	24
11. SAMENVATTING VAN HET PAP/MER	25

BIJLAGEN:

1. Openbare bekendmaking van Gedeputeerde Staten van Drenthe omtrent milieu-effectrapportage voor het op te stellen integrale afvalstoffenplan, in de Staatscourant van 3 augustus 1987.
2. Brief van het College van Gedeputeerde Staten van 28 juli 1987 aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage met verzoek om advies voor richtlijnen voor het milieu-effectrapport.
3. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.
4. Lijst van inspraakreacties.
5. Uitwerking van bouwstenen.

1. INLEIDING

Op grond van artikel 4 en 17 van de Afvalstoffenwet dient elke provincie een plan te hebben voor de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen en grof huisafval. Ook voor bedrijfsafvalstoffen,¹ die te zamen met de huishoudelijke afvalstoffen zullen worden verwerkt¹, autowrakken, bouw- en sloopafval, ziekenhuisafval en zuiveringsslib is het opstellen van provinciale plannen² verplicht. Deze plannen moeten na vaststelling binnen een periode van vijf jaar worden herzien.

De herziening van het eerste "Drentse Provinciaal Afvalstoffen Plan voor huisvuil en bedrijfsafval" (1982) en het plan voor bouw- en sloopafval gebeurt in de vorm van een integraal Provinciaal Afvalstoffen Plan. Dit tweede Provinciaal Afvalstoffen Plan (hierna: PAP) zal worden opgesteld voor de categorieën huishoudelijk afval en daarmee gelijkgestelde afvalstoffen, bedrijfsafval dat te zamen met huishoudelijk afval verwerkt zal worden, zuiveringsslib, bouw- en sloopafval, agrarisch afval en ziekenhuisafval.

Op grond van de wettelijke regeling voor de milieu-effectrapportage in de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne en het besluit milieu-effectrapportage zijn provinciale plannen m.e.r.-plichtig, uitgezonderd de plannen met betrekking tot ziekenhuisafval. Voor agrarisch afval voorzover dat niet te zamen met huishoudelijk afval zal worden bewerkt, verwerkt enz. bestaat geen verplichting tot het maken van een Provinciaal Afvalstoffen Plan. Hiervoor geldt dus ook geen m.e.r.-plicht. Ofschoon er voor de categorieën agrarisch afval en ziekenhuisafval geen m.e.r.-plicht bestaat, zijn deze categorieën met het oog op het integrale karakter van het plan toch in het onderhavige advies opgenomen.

De m.e.r. beoogt een instrument te zijn aan de hand waarvan de te verwachten milieu-effecten van diverse in beschouwing te nemen oplossingen worden uitgewerkt, zodat keuzen kunnen worden gemaakt, die uit het oogpunt van milieubescherming verantwoord zijn.

De milieu-effectrapportage wordt uitgevoerd ten behoeve van de vaststelling van het PAP. De provincie Drenthe verwacht het PAP eind 1989 aan de Kroon ter goedkeuring te kunnen voorleggen. Het MER en het ontwerp-PAP zullen halverwege 1988 tegelijkertijd ter inzage moeten worden gelegd.

De milieu-effectrapportage is met de openbare bekendmaking van 3 augustus 1987 (zie bijlage 1) formeel van start gegaan. De provincie Drenthe heeft per brief (zie bijlage 2) de Commissie voor de milieu-effectrap-

1 art. 25 Afvalstoffenwet

2 art. 26 Afvalstoffenwet, resp. betreffende Amvb's

portage verzocht een advies op te stellen voor richtlijnen voor de inhoud van een milieu-effectrapport. Het voorliggende advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de m.e.r.. De samenstelling van de werkgroep is gegeven in bijlage 3. De werkgroep treedt op namens de Commissie en wordt in dit advies "de Commissie" genoemd. De werkgroep vergaderde in totaal 5 maal. Op 11 juni 1987 vond er een gesprek tussen de Provincie Drenthe, de werkgroepleden en vertegenwoordigers van het VAM-bedrijf te Wijster plaats. Een gesprek met een vertegenwoordiger van het college van Gedeputeerde Staten en ambtelijke vertegenwoordigers van de provincie over het concept-richtlijnen advies vond plaats op 12 oktober. De tekst van dit richtlijnen advies is vastgesteld op 23 oktober 1987.

In de opstelling van haar advies heeft de Commissie alle (in totaal 19) via de provincie ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen die schriftelijk werden ingebracht, in beschouwing genomen. Voor zover deze reacties (zie bijlage 4) betrekking hebben op milieu-aspecten van het voornemen, werden zij in het advies verwerkt. Waar dit het geval is, wordt in de tekst door middel van een voetnoot naar de desbetreffende reactie verwezen.

Het onderhavige advies is samengesteld in de volgorde van onderwerpen welke een MER tenminste moet bevatten op grond van artikel 41 j van de Wabm.

Bij het begin van de hoofdstukken 4 tot en met 11 van het advies wordt de tekst van de bijbehorende passage in dit wetsartikel aangehaald. Hoofdstuk 2 van het advies bevat een samenvatting van de belangrijkste aandachtspunten in dit advies. Hoofdstuk 3 geeft aanbevelingen voor de vorm en presentatie van het MER.

2. SAMENVATTING VAN HET ADVIES

De provincie Drenthe is voornemens een tweede Provinciaal Afvalstoffenplan vast te stellen voor de verwijdering van huishoudelijke en daarmee gelijkgestelde afvalstoffen, de gelijktijdig daarmee te verwerken bedrijfsafvalstoffen, bouw- en sloopafval, ziekenhuisafval, zuiverings-slib en de, in de wet niet onderscheiden, categorie agrarische afvalstoffen. Ten behoeve van de besluitvorming over het tweede Provinciale Afvalstoffenplan wordt een milieu-effectrapportage uitgevoerd.

Het doel van het onderhavige advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage is de milieu-aspecten van de verschillende beleidsalternatieven en de mogelijke locaties en voorzieningen af te bakenen en de gewenste inhoud van het op te stellen milieu-effectrapport aan te geven.

Het advies van de Commissie is opgesteld in volgorde van de onderwerpen welke een milieu-effectrapport tenminste moet bevatten volgens artikel 41 j van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne. De belangrijkste aandachtspunten van dit advies zijn hierna samengevat in de vorm van een aantal vragen en punten waaraan het milieu-effectrapport duidelijk aandacht zal moeten besteden.

Doel en belang (hfdst. 4)

- Voor welke categorieën afvalstoffen, in welke hoeveelheden en samenstelling, wordt het PAP/MER opgesteld?
- Welke knelpunten bestaan er in het huidige afvalstoffenbeleid in Drenthe?
- Voor welke periode en termijn wordt het plan opgesteld?
- Welke doelen worden voor de afzonderlijke categorieën afvalstoffen nagestreefd?
- Op welke wijze wordt omgegaan met de afzonderlijke categorieën afvalstoffen die van buiten de provincie aangevoerd zullen worden?

De activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven (hfdst.5)

- Beleidsalternatieven worden gevormd door alternatieve combinaties van verschillende stappen (bouwstenen) in het verwijderingsproces (zoals bijv. inzamelen, verbranden). Het PAP/MER zal een aantal beleidsalternatieven in beschouwing moeten nemen.
- De keuze voor beleidsalternatieven kan bepaald worden in samenhang met milieu-effecten van de verschillende bouwstenen, de startnotitie, het afvalstoffenbeleid van andere provincies, het doelmatigheids criterium uit de Afvalstoffenwet, de uitgangspunten van het rijks-overheidbeleid, het integrale karakter van het plan.
- Voorzover er beslissingen over locaties en voorzieningen genomen worden, moeten deze in het PAP/MER gedetailleerd uitgewerkt worden.
- In elk geval dienen de beleidsalternatieven beschreven te worden:

- * de voorgenomen activiteit
- * het meest-milieuvriendelijke alternatief
- Het richtlijnenadvies geeft aan op welke wijze het meest milieuvriendelijke alternatief geformuleerd kan worden.
- Er is een nul-alternatief. Het nul-alternatief zal waarschijnlijk alleen fungeren als referentiekader voor de beschrijving en vergelijking van de milieu-effecten.

Te nemen en genomen besluiten (hfdst.6)

- Welk type beslissingen zal het PAP/MER moeten bevatten?
- Welke ruimte geven de beslissingen in het PAP/MER aan de invulling van latere besluiten?
- Hoe zal de besluitvorming over het PAP verlopen en welke procedure wordt daarbij gevolgd?
- Welke overheidsbesluiten en beleidsvoornemens stellen randvoorwaarden of beperkingen aan de besluitvorming?

Bestaande toestand van het milieu en de te verwachten autonome ontwikkeling (hfdst.7)

- De bestaande toestand van het milieu en de te verwachten autonome ontwikkeling moet beschreven worden voor de te handhaven en de mogelijk aan te wijzen plaatsen van verwerking van afvalstoffen.
- De volgende milieu-aspecten verdienen bij dit onderdeel van het MER met name aandacht:
 - . abiotische milieu (bodemkwaliteit, grondwater en oppervlaktewater, geomorfologische structuren)
 - . biotische milieu (flora en fauna) en
 - . landschap (cultuurhistorisch en visueel-ruimtelijke kenmerken)

Gevolgen voor het milieu (hfdst.8)

- Per beleidsalternatief zal de globale belasting van de milieucompartimenten moeten worden aangegeven.
- In de paragrafen 8.2 tot en met 8.9 van het advies wordt, voornamelijk in de vorm van vragen, ingegaan op de te verwachten gevolgen per milieu-aspect. Dit betreft bodem, grondwater, oppervlaktewater, flora, fauna, landschap, geluidhinder, volksgezondheid en indirecte gevolgen.
- Welke voorspellingsmethoden en -modellen zijn gebruikt?

Vergelijking van alternatieven en het plan (hfdst.9)

- Hoe worden de gevolgen voor het milieu van de verschillende alternatieven beoordeeld en in hoeverre zijn deze in onderlinge vergelijking per milieu-aspect te waarderen?

Leemten in kennis en informatie (hfdst.10)

- Welke leemten in kennis en informatie bestaan er nog? Welke onzekerheden zijn er ten aanzien van de gebruikte gegevens, de gebruikte voorspellingsmethoden en de te verwachten milieu-gevolgen?
- Wat is het belang van deze leemten in kennis voor de besluitvorming?
- Welke voorbereidingen zullen worden getroffen om de werkelijk optredende gevolgen voor het milieu te kunnen meten en zonodig te corrigeren na realisering van de activiteit?

Samenvatting van het MER (hfdst.11)

Het MER moet een samenvatting bevatten, waarin op overzichtelijke wijze de beleidsalternatieven, de gevolgen voor het milieu van deze alternatieven en de belangrijke leemten in kennis zijn weergegeven.

3. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

Dit advies voor richtlijnen wordt opgesteld ten behoeve van het MER voor het PAP. Het MER dient de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven op een overzichtelijke wijze en voor alle betrokken partijen toegankelijk te presenteren.

Het MER kan onderdeel uitmaken van het ontwerp-PAP en zal dan duidelijk herkenbaar moeten zijn. Het MER kan ook als een op zich zelf staand document worden gepresenteerd. De beschrijving van het doel, de probleemstelling, de voorgenomen activiteit en alternatieven is zowel voor het PAP als voor het MER van belang. Dit advies geeft geen aanwijzing of de gewenste informatie in het PAP of in het MER moet staan, maar vermeldt: "PAP/MER".

Het verdient aanbeveling om in het PAP/MER de begrippen te gebruiken zoals die worden omschreven in de lijst van benamingen en definities opgesteld door het Nederlandse Normalisatie Instituut³. Een verklarende woordenlijst in het PAP/MER, waarin deze begrippen worden omschreven, is gewenst.

Onderbouwende informatie kan in bijlagen of werkdocumenten worden opgenomen. Hoewel deze "technische" documenten onderdeel van het MER behoren te zijn, kan de verspreiding beperkt zijn (b.v. alleen op aanvraag).

Het opnemen van een literatuurlijst wordt aanbevolen.

3 Afval en afvalverwijdering: Benamingen en definities = Waste and Waste disposal: Terms and definitions, Nederlands Normalisatie Instituut 1985, 1e druk (NEN 6410).

4. DOEL EN BELANG

4.1 Algemeen

Een MER bevat tenminste: een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd (art.41j, lid 1, sub a van de Wabm).

Het tweede PAP zal voor de categorieën huishoudelijke afvalstoffen, bedrijfsafval en bouw- en sloopafval continuering danwel wijzigingen van het huidige beleid inhouden. Voor de overige categorieën afvalstoffen gaat het om een nieuw op te zetten beleid.

Het vuilverwerkingsbedrijf te Wijster van de N.V. Vuilafvoermaatschappij VAM te Amsterdam is momenteel de belangrijkste afvalverwerkingsplaats in Drenthe. Voor agrarisch afval, ziekenhuisafval, bouw- en sloopafval en zuiveringsslib bestaan er naast de VAM andere verwerkingsplaatsen. In het PAP/MER zal een overzicht moeten komen van de hoeveelheden (in gewicht en volume) en samenstelling van het afval van verschillende categorieën die door de provincie Drenthe verwijderd worden. Tevens dient aangegeven te worden waar en hoe de verwijdering⁴ in te onderscheiden fasen plaats vindt. De hoeveelheid afval die uit andere provincies aangevoerd of naar andere provincies uitgevoerd wordt, dient vermeld te worden. Voorzover het daarbij prognoses over de hoeveelheid betreft, dient zowel een lage als hoge prognose te worden opgenomen. Een stroomschema voor de onderscheiden afvalcategorieën kan de beschrijving van de huidige situatie overzichtelijk maken. In dit schema kunnen indien mogelijk overslagstations, be- en verwerkingsinrichtingen, bewaarplaatsen e.d. worden weergegeven met vermelding van aantal verkeersbewegingen gemiddeld per dag. Bovendien ware daarin met verwijscodes aan te geven welke mate van integratie van verwijdering daarin voorkomt.

Tevens is van belang te weten welke hoeveelheden, welke soorten afval en op welke manier, illegaal afval wordt verwijderd. In dit verband is het zeker van belang om te weten in hoeverre een strenger handhavingsbeleid vooral ten aanzien van de categorieën bedrijfsafval en bouw- en sloopafval zal kunnen leiden tot grotere hoeveelheden te verwerken afval. Eenzelfde aandacht zal geschonken moeten worden aan agrarisch afval - dat eventueel gecombineerd kan worden met huishoudelijk afval - waarin de kans op vervuiling door chemicalieën bestaat. In het plan zal ook aandacht besteed moeten worden aan het beëindigen van illegale situaties en de daarvoor benodigde activiteiten en de gevolgen daarvan; zoals bij de opruiming van illegale stortplaatsen en de verwerking van dat afval.⁵

4 Onder 'verwijdering' wordt verstaan de wijze van inzameling, het vervoer en de overslag, de verwerking, het voor nuttig gebruik geschikt maken, de afzet en de afwerking van restprodukten.

5 Bijlage 4. inspraakreacties nr.2,7

In hoeverre de provincie reservecapaciteit tot haar beschikking heeft, in geval van onvoorziene omstandigheden, verdient aandacht in het PAP/MER. Dit kan bijv. nodig zijn als de afvalverwijdering door technische of maatschappelijke oorzaken, binnen en buiten de provincie, zal stagneren.

Het is van belang dat een evaluatie van de doelstellingen en van het reeds gevoerde beleid wordt gepresenteerd. Aanwezige knelpunten bij de huidige methode van afvalverwijdering dienen daarbij betrokken te worden. Wijzigingen in het beleid dienen aan de evaluatie en gesignaleerde knelpunten gerelateerd te worden.

De provincie geeft in de startnotitie weinig uitsluitel over de termijn waarvoor het nieuwe plan opgesteld wordt. Het is gezien de Afvalstoffenwet mogelijk, en, gezien het globale karakter van een plan en het belang van lange termijn-beleid wenselijk, het nieuwe plan voor een termijn langer dan vijf jaar op te stellen. Dit is mede van belang omdat er reeds afspraken met diverse gemeenten bestaan over de afvalverwijdering na de komende planperiode. Gesproken kan worden van de "planhorizon", d.w.z. de periode van nu tot aan het tijdstip waarop de laatste van de gemaakte afspraken beëindigd zullen zijn. In het PAP/MER zal duidelijkheid moeten bestaan over de termijn waarvoor het plan wordt opgesteld.

4.2 Huishoudelijk afval

In de huidige planperiode heeft de Provincie Drenthe haar beleid ten aanzien van huishoudelijke afvalstoffen en bedrijfsafval gericht op een doelmatige en uit oogpunt van milieubescherming verantwoorde wijze van afvalverwijdering (doelstelling Afvalstoffenwet).

In de startnotitie geeft de Provincie aan dat de twee andere doelstellingen van de Afvalstoffenwet, te weten de beperking van de afvalstroom en de bevordering van nuttig gebruik van afvalstoffen, voor het tweede PAP centraal zullen staan. Op welke wijze de afvalstroom beperkt moet worden, blijkt niet duidelijk uit de startnotitie. De provincie heeft via voorlichting en educatie de mogelijkheden tot haar beschikking om het koop- en afvalverwijderingsgedrag van burgers te beïnvloeden. Daarnaast kan ze bij het Rijk aandringen op maatregelen ter beperking van de afvalstroom. Het PAP/MER dient in te gaan op de mogelijkheden voor het beperken van de afvalstroom en de beleidsvoornemens die hieromtrent bestaan. Daarbij dient ook aandacht besteed te worden aan reeds bestaande en nog te ontwikkelen gescheiden inzamelingsmethoden voor glas, papier, karton, textiel, afgedankte apparaten en klein chemisch afval. Ook beleidsvoornemens ter bevordering van afvalscheiding aan de bron dienen in het PAP/MER besproken te worden.

Bij bevordering van nuttig gebruik wordt door de Provincie met name gedacht aan het gefaseerd overgaan op een systeem van gescheiden inzamelen van groente-, fruit- en tuinafval (GFT-fractie). Deze GFT-fractie kan gecomposteerd worden, terwijl het overige afval door een uitbreiding van de huidige scheidingsinstallatie (huisvuilscheidingsinstallatie: H.V.S.) gescheiden kan worden tot een metalenfractie en een droge

brandbare organische fractie, de refuse derived-fuel (r.d.f.) en een restfractie. Ook andere delen (glas, karton e.d.) van het huishoudelijk afval kunnen, bij gescheiden inzameling van deelstromen, nuttig- of hergebruikt worden. Het PAP/MER dient hier aandacht aan te besteden. In het eerste PAP huishoudelijke afvalstoffen wilde de provincie een aantal stortplaatsen saneren, om tot één centrale verwerkingsplaats voor huishoudelijk afval te komen. In het tweede PAP/MER zullen de resultaten van het gevoerde beleid besproken moeten worden. Daarbij dienen ook voornemens aangaande een milieuhygiënisch verantwoorde afwerking en eindbestemming van gesloten en nog te sluiten stortplaatsen aan bod te komen. De Commissie doelt hierbij op stortplaatsen, die na de inwerkingtreding van de Afvalstoffenwet (1981) gesloten werden of nog afgesloten zullen worden, voorzover hieraan geen aandacht wordt besteed in andere programma's of plannen zoals b.v. het Bodemsaneringsprogramma.

In de startnotitie worden enkele nuanceringen aangebracht in het huidige beleid ten aanzien van aanvoer van afval uit andere provincies. Aangevoerde afvalstoffen mogen alleen in aan de bron gescheiden fracties, GFT en een restfractie aangeleverd worden. Doel en belang van deze verandering dienen in het PAP/MER uiteengezet te worden. Inzicht dient gegeven te worden in de bereidheid van andere provincies, gemeenten en samenwerkingsverbanden om in de toekomst uitsluitend afval in gescheiden ingezamelde fracties aan te leveren. De realiteitswaarde van de voorgestelde wijziging dient besproken te worden, mede gezien art. 4, lid 6 en art. 5, lid 4, Afvalstoffenwet.

Hierbij dient ook betrokken te worden welke invloed veranderingen in de hoeveelheid aangeboden afval zullen hebben op een milieuhygiënisch en bedrijfseconomisch verantwoorde bedrijfsvoering van de VAM te Wijster.

4.3 Bedrijfsafval dat te zamen met het huishoudelijk afval verwerkt wordt.

Afgezien van de categorieën bouw- en sloopafval, zuiveringsslib en ziekenhuisafval wordt in de startnotitie niet duidelijk aangegeven in hoeverre het vanuit Drenthe afkomstige, respectievelijk het van buiten Drenthe afkomstige bedrijfsafval op dezelfde wijze bij de VAM zal worden verwerkt als het huishoudelijk afval, en in hoeverre dit enkel met het residu van de huishoudelijke-afvalstoffen-verwerking bij de VAM zal worden gestort. In het PAP zal duidelijkheid hieromtrent zijn vereist en dienen doel en belang van terzake te voeren beleid te worden aangegeven. De aan te wenden instrumenten ten behoeve van stimulering van hergebruik aan de bron zoals bijvoorbeeld tariefdifferentiatie

6 Bijlage 4, inspraakreacties nr.1 en 9

7 Bedrijfsafval i.c. de van bedrijven afkomstige afvalstoffen die tezamen met de verzamelde huishoudelijke afvalstoffen zullen worden bewerkt, verwerkt, enz. (art. 25 AW).

en de mogelijkheden ter realisatie daarvan kunnen daarin worden meegenomen.

Het staat de provincie vrij om regelingen te treffen voor bedrijfsafval dat niet te zamen met de huishoudelijke afvalstoffen zal worden bewerkt, verwerkt enz. (zoals b.v. vaststelling van een bedrijfsafvalstoffenverordening) en daarvoor bepalingen in het PAP op te nemen.

4.4 Bouw- en sloopafval

Ten aanzien van bouw- en sloopafval bestaat het voornemen het huidige beleid te continueren. In het PAP/MER zullen de doelen van het te continueren beleid vermeld dienen te worden. Voornemens over de afwerking en eindbestemming van gesloten en nog te sluiten stortplaatsen dienen besproken te worden. Nuttig gebruik van materiaal werkt besparend op nieuwe materialen en de grondstoffenwinning.

4.5 Zuiveringsslib

Doelen die betrekking hebben op het voorkomen van het ontstaan van zuiveringsslib en op het bereiken van een betere kwaliteit dienen vermeld te worden. Hierbij dient een relatie te worden gelegd met het rijks-, provinciale- en water- en zuiveringsschapsbeleid inzake de waterkwaliteit. Vermeld dient te worden naar welke kwaliteit van het zuiveringsslib de provincie wil streven. Het beleid ten aanzien van de afzetmogelijkheden van slib afkomstig zowel uit particuliere als communale zuiveringsinstallaties dient uiteen gezet te worden. Aandacht voor (o.a. financiële haalbaarheid van) boven-provinciale (of interprovinciale) slibverbranding, gelet op de daartoe te bestemmen hoeveelheden, is gewenst.

4.6 Agrarisch afval

Agrarisch afval, voorzover dat te zamen met huishoudelijk afval verwerkt zal worden, kan hierna als bedrijfsafval aangemerkt worden. Als de provincie (een deel van) het agrarisch afval op andere wijze wil verwerken, dan geldt voor dat deel geen plan- en m.e.r.-plicht. In het PAP/MER zal duidelijkheid moeten worden gegeven, welk deel te zamen met huishoudelijk afval zal worden verwerkt.

Problemen bij de verwerking van het organisch gedeelte van agrarisch afval vormen volgens de startnotitie de reden voor het opnemen van agrarisch afval in het tweede PAP. In het PAP/MER kan aangegeven worden om welke problemen het gaat en welke doelen worden nagestreefd om deze problemen op te lossen. Ook het resterende deel (b.v. landbouwplastic, steenwol, verpakkingsmaterialen van bestrijdingsmiddelen) van het afval kan daarbij worden besproken.

Ziekenhuisafval

De Commissie vraagt in dit advies aandacht voor de probleemstelling en de doelen van het beleid ten aanzien van de verwijdering van ziekenhuisafval, alsook aan de mogelijke keuze van locaties die voor de verwerking in aanmerking komen.

Hierbij behoort de ministeriële richtlijn inzake ziekenhuisafval te worden betrokken. Het voornemen van het Ministerie van VROM om te streven naar een voor alle provincies bestemde verbrandingsinstallatie voor specifiek ziekenhuisafval zou in relatie tot het eigen beleid aan bod kunnen komen.

5. DE ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN

5.1 Algemeen

Een MER bevat tenminste: een beschrijving van de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven (art. 41j, lid 1, sub b van de Wabm).

Het besluit milieu-effectrapportage (20 mei 1987) bepaalt: "Bij toepassing van m.e.r. op afvalstoffenplannen gaat het slechts om de te bepalen methode van definitieve verwerking (bijvoorbeeld door middel van storten of door middel van verbranding), de daarvoor te creëren voorzieningen en eventueel de locatie van die voorzieningen (inrichtingen)".

Dit houdt in dat de formulering van de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven op twee niveaus plaats kan vinden:

1. Het aangeven van de wijze waarop de afvalstromen worden verwerkt. Naar de mening van de Commissie betekent dit ook dat langere termijn-doelen voor de perioden na de planperiode in het PAP betrokken moeten worden.
2. Het aangeven van voorzieningen en locaties.

In dit hoofdstuk wordt een aantal begrippen gehanteerd:

Onder bouwstenen worden de te onderscheiden stappen van het verwijderingsproces begrepen, zoals inzamelen, storten, verbranden, hergebruiken etc.

Ten aanzien van varianten, die bij elke bouwsteen denkbaar zijn, valt een onderscheid te maken naar de wijze van uitvoering, naar de fasering van de uitvoering in de tijd, naar de toegepaste technieken.

Onder beleidsalternatief wordt in dit hoofdstuk verstaan: een combinatie van de afzonderlijke stappen (bouwstenen) in het verwijderingsproces van afvalstoffen.

5.2 Beleidsalternatieven

In het PAP/MER dient te worden uiteengezet welke beleidsalternatieven in aanmerking komen voor beschouwing voor de tweede planperiode. Elk beleidsalternatief is opgebouwd uit een andere combinatie van verschillende bouwstenen. De beleidsalternatieven kunnen onderling verschillen in:

- de mate waarin een bepaalde bouwsteen opgenomen is,
- de variant van elke bouwsteen die erin opgenomen is,
- de fasering van de invoering, toepassing of beëindiging van iedere bouwsteen;
- de schaal waarop de voorzieningen worden opgezet,

- de rangorde die tussen de verschillende bouwstenen aan te brengen is.

Er zijn vele combinaties van bouwstenen mogelijk, welke alle tot verschillende beleidsalternatieven kunnen leiden.

In het PAP/MER zullen slechts enkele beleidsalternatieven geformuleerd behoeven te worden. Welke alternatieven dat zijn, zal door de provincie moeten worden bepaald. Als criterium voor deze keuze kunnen de milieueffecten van de afzonderlijke bouwstenen een rol spelen. Het is van belang dat de beleidsalternatieven aansluiten bij het doelmatigheids-criterium van de Afvalstoffenwet, de uitgangspunten van het rijksoverheidsbeleid, het integrale karakter van het plan en de startnotitie. Daarnaast zal ook rekening moeten worden gehouden met het afvalstoffenbeleid van andere provincies, gemeenten en samenwerkingsverbanden. Tenslotte zal bij dit alles het kostenaspect aandacht moeten hebben, om tot reële beleidsalternatieven te kunnen komen.

Hieronder wordt in een indicatief schema aangegeven op welke wijzen de afvalstoffen bewerkt en verwijderd kunnen worden. Aan de hand van het schema kunnen verschillende beleidsalternatieven gegenereerd worden.

De pijlen in het schema geven de mogelijke weg van het afval aan.

De verschillende alternatieven ontstaan vervolgens door de afvalstroom langs één pijl of juist langs meer pijlen te laten lopen en andere wegen af te sluiten.

Bijlage 5 geeft een overzicht van de bouwstenen waaruit de beleidsalternatieven kunnen worden opgebouwd. De beleidsalternatieven kunnen beschreven worden aan de hand van erin opgenomen bouwstenen en varianten.

Bij de beschrijving van de beleidsalternatieven is het van belang de samenhang tussen de verschillende bouwstenen aan te geven. Tevens moet nagegaan worden wat het effect van invoering van een bepaalde bouwsteen op de mogelijkheden van een andere bouwsteen zal zijn.

Het is mogelijk dat er voor de (middel-)lange termijn technieken voor de verwijdering van afval ter beschikking komen, die nu nog niet operationeel zijn. Dit aspect verdient in het PAP/MER de aandacht.

Stroomschema's, waarin de beleidsalternatieven worden aangegeven, kunnen bijdragen aan het inzicht in de keuze voor één van de alternatieven.

Voor zover er in het plan beslissingen over (uitbreidingen van) locaties en voorzieningen worden genomen, wordt hierover een gedetailleerde uitwerking, zoals deze in bijlage 5 is aangegeven, gevraagd. Hiertoe behoren beslissingen over aanleg, wijziging en uitbreiding van aanvoer-routes, verbrandingsinstallaties, stortterreinen, puinbreek- en zeefinstallaties, composteringsinrichtingen en scheidingsinstallaties. Mogelijke locatiekeuzen en selectiecriteria dienen daarbij besproken te worden. Overigens dient voor elke bouwsteen een calamiteiten-regeling in het PAP/MER te zijn opgenomen.

Het PAP/MER dient tenminste aandacht te besteden aan de volgende beleidsalternatieven:

- de voorgenomen activiteit
- het meest milieuvriendelijke alternatief

Het nul-alternatief dient eveneens beschreven te worden.

5.3 Voorgenomen activiteit

Het beleidsalternatief dat de voorkeur heeft van de provincie dient aangegeven te worden, alsook de afweging die tot deze keuze geleid heeft.

5.4 Meest milieuvriendelijke alternatief

Een milieu-effectrapport bevat tenminste:

Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast. (Art. 41j, lid 3 van de Wabm)

Het is moeilijk dit zogeheten meest milieuvriendelijk alternatief op voorhand te formuleren. Op basis van de overwegingen voor de relevante "motie Lansink" (Tweede Kamer vergaderjaar 1979, 15800, hoofdstuk XVII, nr. 21) heeft de Commissie een volgorde aangebracht in de verschillende bouwstenen voor het kiezen van het gewenste afvalverwijderingssysteem. Of die volgorde ook nog steeds een juiste rangorde in prioriteit of belang aangeeft, gericht op minimalisering van milieu-effecten, vormt wederom een punt van gerede twijfel, zeker bij geïntegreerde verwijdering van de in PAP-II Drenthe aan de orde komende categorieën afvalstoffen. Het zal vermoedelijk zo zijn dat het meest milieuvriendelijke alternatief niet wordt gevormd door de optelsom van de meest milieuvriendelijke varianten van de bouwstenen; afstemming van de verschillende bouwstenen op elkaar, alsmede integratiemogelijkheden voor de categorieën huishoudelijk afval (incl. grof huisafval), bouw- en sloopafval (-residu), ziekenhuisafval (met name de A-categorie uit de Richtlijn), zuiveringsslib, agrarisch afval en overig bedrijfsafval dat te zamen met huishoudelijk afval wordt of kan worden bewerkt, verwerkt enz., zullen hierbij een rol spelen.

In de beschrijving en kwaliteitsidentificatie van het meest milieuvriendelijke alternatief dient ondermeer aandacht besteed te worden aan:

- de in resultaat maximaal haalbare omvang van specifiek bron-gescheiden inzameling welke met voldoende kwaliteit bijdraagt aan minimalisering van de milieu-effecten bij het verder doorlopen van de afvalketen en aan daarbij maximale besparing op energieverbruik en grondstoffen en op benodigde bodemruimte voor residu-berging;
- compostering van zoveel mogelijk afvalstoffen van natuurlijke samenstelling, waaruit het gereed product ook ná 1992 (met inachtneming

- van het bodembeschermingsbeleid en de herziene richtlijn zuiverings-slib) goed afzetbaar zal blijven;
- scheiding van overige daarvoor in aanmerking te brengen afvalstoffen, ná inzameling, gericht op maximale terugwinning van afzetbare materialen voor nuttige toepassing en op besparing en terugwinning van energie, in combinatie met verbranding van de overige brandbare afvalstoffen;
 - storten van de overige afvalstoffen alsmede verwerkingsresidu in of op de bodem, op zodanige wijze dat alle daarbij op emissiebeheersing gerichte voorzieningen controleerbaar en repareerbaar zijn en blijven;
 - inpassing van alle afvalverwijderingsvoorzieningen in een zodanige logistieke structuur dat:
 - * stof- en geluidemissie door afvaltransportverkeer (incl. overslag) zoveel mogelijk wordt geminimaliseerd;
 - * het aantal be- en verwerkingsplaatsen in het verwijderingskader wordt geoptimaliseerd;
 - * handhaving van op doelmatigheid en milieuhygiëne gerichte afvalverwijderingsvoorschriften wordt vereenvoudigd c.q. kan worden geoptimaliseerd.
 - minimalisering van noodzakelijk bodembeslag voor afval be- en verwerkingsinrichtingen door daarop gerichte vormgeving en zulks zoveel mogelijk op plaatsen waar, door reeds gerealiseerde afvalberging, het multifunctionaliteitsbeginsel voor het bodemgebruik niet of weinig meer kan worden toegepast.

Tenslotte zal bij de uitwerking van dit alternatief moeten worden bepaald in welke mate en op welke wijze het provinciale en eventueel ook gemeentelijke beleid kan bijdragen aan een vermindering in het ontstaan van afvalstoffen (dus anders dan door gescheiden inzameling van reeds ontstane afvalstoffen of na inzameling nuttige toepassing daarvan).

5.5 Nul-alternatief

Het beleidsalternatief waarbij geen wijziging zal plaatsvinden in het huidige beleid, het nul-alternatief, dient beschreven te worden. Daarbij is tevens te vermelden in hoeverre voor de tweede en komende plantermijnen de verwerkingscapaciteit van reeds met vergunning werkende afvalverwerkingsinrichtingen toereikend is voor de verwerking van het dan aangeboden afval. Aan voor creatie van vervangende capaciteit benodigde termijnen dient eveneens aandacht te worden besteed.

Met het oog op de startnotitie is het niet waarschijnlijk dat het huidige beleid ongewijzigd voortgezet zal worden. Het nul-alternatief zal daarom waarschijnlijk alleen als referentiekader voor de beschrijving en vergelijking voor de milieu-effecten gezien moeten worden.

Als referentietijdstip dient bij voorkeur het jaar te gelden waarover de meest recente en volledige gegevens beschikbaar zijn.

6. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN

Een milieu-effectrapport bevat tenminste:

een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van overheidsorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven (art. 41j, lid 1, sub c, Wabm).

In het MER dient vermeld te worden ten behoeve van welk besluit het MER wordt opgesteld en door welke overheidsinstantie dit besluit genomen zal worden.

Het is bij een MER op planniveau moeilijk om een goed zicht te krijgen op de concrete activiteiten die een gevolg zullen of kunnen zijn van de vaststelling van het plan. Dit geldt des te sterker, indien het plan zelf onduidelijkheid laat bestaan over het karakter van de erin genomen beslissingen. Voor een zo goed mogelijke karakterisering is een heldere omschrijving van de verschillende beslissingen nodig. Het PAP/MER zou daarbij een onderscheid kunnen maken tussen beslissingen in het plan die:

1. rechtstreeks leiden tot bepaalde noodzakelijke of verplichte activiteiten van de provincie of van anderen;
2. randvoorwaarden opleggen aan door anderen te ondernemen activiteiten, waarbij vastgelegd is hoe die anderen moeten handelen;
3. randvoorwaarden opleggen aan door anderen te ondernemen activiteiten, waarbij in meer of mindere mate ruimte wordt gelaten aan die anderen in hun handelen;
4. de provincie of anderen een bepaalde inspanningsverplichting opleggen (bijvoorbeeld ten aanzien van voorlichting).

(Deze typen beslissingen in het plan zijn gerangschikt in afnemende mate van bindendheid).

In verband met de na het PAP/MER komende latere besluiten ter uitvoering van dat plan, is het van belang dat het PAP/MER aangeeft welke beleidsbeslissingen definitief in het plan vastgesteld zullen worden en welke latere besluiten door wie moeten worden genomen en wat de ruimte is die overblijft voor die latere besluiten ter invulling van het beleid.

Het PAP/MER moet een visie bevatten op de juridische hiërarchie van de beslissingen in het PAP zelf en de besluiten van de provincie, gemeenten en samenwerkingsgebieden. Het betreft besluiten die ten dele eveneens m.e.r.-plichtig kunnen zijn. Het PAP/MER zal moeten aangeven tot welke instanties en groepen van personen de beslissingen van het PAP en de latere besluiten zich zullen richten: de provincie zelf, de samenwerkingsgebieden, de gemeenten, particuliere (afval)bedrijven of burgers. Bovendien moet aangegeven worden, wat de mate van bindendheid voor de diverse betrokkenen is. Bijvoorbeeld ten aanzien van de tarieven, of ten aanzien van de voorschriften over inzamelings- of verwerkingsmethoden of ten aanzien van handhaving.

Welke bevoegdheden de provincie tot haar beschikking heeft om het beleid uit te voeren en welke bevoegdheden bij gemeenten, samenwerkingsgebieden en het rijk behoren, dient te worden aangegeven. Tevens moet beschreven worden volgens welke procedure deze besluitvorming geschiedt en welke overige instanties formeel of informeel erbij betrokken zijn. Hierbij wordt vooral gedacht aan de locatiekeuze (voor zover hierover niet wordt beslist in het PAP) en de vergunning verlening voor diverse installaties en voorzieningen. Voorts dient vermeld te worden welke overheidsbesluiten en beleidsvoornemens invloed uitoefenen, beperkingen of randvoorwaarden stellen aan het besluit waarvoor het MER wordt opgesteld.

In het PAP/MER dient rekening te worden gehouden met:

- de Afvalstoffenwet
- de Richtlijn gecontroleerd storten
- de Richtlijn verwijdering ziekenhuisafval
- de Richtlijn verbranden huishoudelijk afval
- de Richtlijn verwijdering bouw- en sloopafval
- herziene Richtlijn zuiveringsslib (Unie van waterschappen)
- het IMP Afvalstoffen 1985-1989
- het IMP Milieubeheer 1986-1990 en 1987-1991
- het IMP Bodem 1984-1988
- de vigerende streek- en bestemmingsplannen van de provincie Drenthe
- het milieuhygiënisch beleidsplan van de provincie Drenthe
- bestaande afvalstoffenplannen van andere provincies voor zover deze betrekking hebben op in- of uitvoer van afval van of naar Drenthe
- bestaande contracten tussen de VAM te Wijster en overige gemeenten binnen en buiten de provincie over de aan- en afvoer van afvalstoffen.
- Wet Bodembescherming.

Verder kan gedacht worden aan:

- Bodemsaneringsprogramma's provincie Drenthe
- Interimwet Bodemsanering
- in voorbereiding zijnde Landinrichtingsplannen voor zover deze van invloed kunnen zijn op de locatiekeuzen van verwijderingsinstallaties
- IMP water
- Wet verontreiniging oppervlaktewater
- Ontgrondingenwet
- Meststoffenwet
- Wet Geluidhinder
- Wet Luchtverontreiniging
- beleidsvoornemens van de centrale overheid aangaande afvalstoffenverwijdering

Ook dient het PAP/MER aan te geven welke besluiten er door welke instanties in een later stadium genomen moeten worden om het PAP/MER ten uitvoer te kunnen brengen.

7. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN AUTONOME ONTWIKKELING

Een milieu-effectrapport bevat ten minste:

Een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen (art. 41j, lid 1, sub d, Wabm).

Voor de vergelijking van de milieu-effecten is het weergeven van de bestaande toestand van het milieu van belang. De autonome ontwikkeling, dat is de ontwikkeling zoals deze zich vermoedelijk zal voordoen in het geval het huidige afvalstoffenbeleid gecontinueerd wordt, dat wil zeggen het nul-alternatief, moet ook beschreven worden.

De bestaande toestand van het milieu en de te verwachten autonome ontwikkeling moet beschreven worden voor:

- de te handhaven plaatsen van verwerking van afvalstoffen
- mogelijke nieuwe plaatsen van verwerking van afvalstoffen
- te sluiten plaatsen, van verwerking van afvalstoffen

Van deze locaties en de in (geo)hydrologisch-, ecologisch- en historisch-landschappelijk opzicht aangrenzende gebieden, die door de verwerkingsactiviteiten en bijbehorende infrastructuur beïnvloed kunnen worden, het studiegebied, dienen de volgende aspecten in het MER beschreven te worden:

a. Abiotische aspecten:

- bodemstructuur
- grondwater en oppervlaktewater
- geomorfologische structuur
- bodemkwaliteit en -samenstelling
- luchtkwaliteit (inclusief geurhinder)

b. Biotische kenmerken:

- begroeiingstype, met vermelding van eventuele bijzondere vegetatie-eenheden en plantesoorten
- fauna met vermelding van bijzondere soorten die het gebied als verblijfs-, fourageer- en rustgebied gebruiken.

Hierbij is met name van belang de betekenis die op locale, regionale en internationale schaal aan deze soorten gehecht kan worden.

c. Landschap, bodemgebruik

- landschapsstructuur
- landschapsbeeld
- cultuurhistorische kenmerken
- bebouwing
- grond gebruik

d. Volksgezondheid, veiligheid

- wegbelasting en knelpunten van afvaltransporten en restproducten

- risico's voor het milieu langs de routes
- geluidcontouren (verkeer)

De aanwezigheid van kwetsbare en gevoelige objecten (zoals natuurgebieden, drinkwatervoorzieningen e.d.) en van bebouwing in het studiegebied dient beschouwd te worden. Daarbij zullen ook de reeds in gang gezette ontwikkeling in het kader van woningbouw, industriële ontwikkeling, infrastrukturele maatregelen en landinrichting besproken dienen te worden.

8. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

8.1 Algemeen

Een milieu-effectrapport bevat ten minste:

Een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven (art. 41j, lid 1, sub e, Wabm).

Het MER moet aangeven wat de milieu-effecten zullen zijn die optreden bij de uitvoering van het voorkeursalternatief, het meest milieuvriendelijke alternatief en andere beleidsalternatieven.

In het MER zullen de gebruikte voorspellingsmethoden en -modellen moeten worden beschreven met de mate van betrouwbaarheid, die aan deze methoden en modellen kan worden toegekend. Bij de resultaten van de voorspellingen dient te worden aangegeven tussen welke grenzen zij kunnen variëren als gevolg van onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en gebruikte invoergegevens.

Afhankelijk van het alternatief zal er in verschillende mate emissie van verontreinigingen optreden naar de compartimenten bodem, lucht, grondwater en oppervlaktewater. Met het oog op het karakter van het plan zal per beleidsalternatief de aard en globale omvang van de emissies naar de verschillende milieu-compartimenten moeten worden aangegeven.

Voorzover er concrete beslissingen over locaties en voorzieningen zullen worden genomen, zullen ook hiervoor de milieu-effecten beschreven moeten worden.

De milieu-effecten van nog af te werken en recentelijk afgewerkte stortplaatsen (zie ook opmerkingen hierover in par. 4.2) mogen niet onbesproken blijven.

De effectbeschrijving zal zich vooral op permanente en lange-termijneffecten moeten richten. Bij onzekerheid over het eventueel optreden van milieu-effecten moet worden uitgegaan van de slechtst denkbare situatie.

Hieronder worden de vragen naar de milieugevolgen per milieu-aspect genoemd.

8.2 Bodem, grondwater en oppervlaktewater

Aangegeven dient te worden in welke hoeveelheid en met welke samenstelling emissies naar de bodem, het grondwater en oppervlaktewater te verwachten zijn als gevolg van de verschillende alternatieven.

Het MER moet aandacht besteden aan de volgende vragen:

- * Welke veranderingen kunnen optreden in de (geo)hydrologische situatie als gevolg van het toepassen van bouwstenen?
- * Op welke wijze wordt de kwaliteit van bodem-, grondwater- en oppervlaktewater beïnvloed? Welke gevolgen kan deze kwaliteitsverandering hebben voor de winning van drink- en industriewater uit grond- en oppervlaktewater?

- * Welke gevolgen hebben veranderingen in bodem-, oppervlaktewater- en grondwaterkwaliteit, grondwaterstromingspatronen en waterstanden voor natuurlijke vegetaties en landbouwgewassen?
- * Welke maatregelen kunnen worden getroffen om de negatieve effecten op de bodem, het grondwater en het oppervlaktewater te voorkomen of te beperken?

8.3 Lucht

De aard en omvang van emissies van gassen, stoffen en stank naar de lucht als gevolg van de verschillende beleidsalternatieven moeten beschreven worden. Het verbranden van r.d.f. (al dan niet met energieopwekking) verdient hierbij bijzondere aandacht (zie bijlage 5).

Het MER moet aandacht besteden aan de volgende vragen:

- * Welke veranderingen in de luchtkwaliteit zowel binnen als buiten het verwerkingsterrein zijn te verwachten als gevolg van het toepassen van bouwstenen.?
- * Welke maatregelen kunnen er getroffen worden om emissies naar de lucht zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken?
- * Op welke wijze worden de restprodukten die als gevolg van emissiebeperkende maatregelen ontstaan (zoals bijv. resten van rookgasreinigingssystemen en stortgassen) verwijderd?

8.4 Flora en vegetatie

Het MER moet aandacht besteden aan de volgende vraag:

- * Welke invloed kunnen de vrijkomende emissies hebben op de flora en vegetaties in het studiegebied?
- * Welke invloed kan ruimtebeslag als gevolg van aanleg en uitbreiding van voorzieningen op de flora en vegetaties hebben?

8.5 Fauna

Het MER moet aandacht besteden aan de volgende vragen:

- * Zijn verschuivingen in soortenomvang en -samenstelling (diversiteit) in het studiegebied als gevolg van het toepassen van bouwstenen waarschijnlijk? Zo ja, voor welke soorten. Betreft het zeldzame of bedreigde soorten dan wel minder gewenste soorten en voor welke tijdsduur?
- * In welke mate zullen de functies als rust- en fourageergebied voor dieren van diverse gebieden aangetast of bevorderd worden?
- * Komen in het studiegebied combinaties van biotopen voor die voor bepaalde soorten nodig zijn en vrij zeldzaam voorkomen? Wat gaat daarin veranderen?

8.6 Landschap

Het MER dient aan te geven welk beslag op ruimte zal worden gelegd als gevolg van aanleg en uitbreiding van voorzieningen.

Het MER moet aandacht besteden aan de volgende vragen:

- * Welke invloed kunnen de aanleg en uitbreiding van voorzieningen hebben op de landschapsstructuur, het grondgebruik, de bebouwing, het landschapsbeeld en de cultuurhistorische elementen?
- * Welke invloed hebben af te werken stortplaatsen op het landschap en bodemgebruik?
- * Welke maatregelen kunnen worden genomen om negatieve effecten op het landschap te beperken of te voorkomen?

8.7 Geluidhinder

Het MER moet aandacht besteden aan de volgende vragen:

- * In welke mate en door welke oorzaken kunnen geluidhinder en rustverstoring voor mens en natuur optreden als gevolg van de diverse bouwstenen?
- * Kan bij benadering een idee worden gegeven welke aantallen mensen binnen de provincie een serieuze geluidhinder zullen ondervinden van de diverse installaties en het transport van afval, verwerkingsproducten en residuën?
- * Welke maatregelen zijn mogelijk om de geluidhinder te beperken?

8.8 Volksgezondheid, veiligheid

Het MER moet aandacht besteden aan de volgende vragen:

- * Kan het voorkomen van ongedierte in scheidings-, composterings-, verbrandingsinstallaties en stortplaatsen een gevaar betekenen voor de volksgezondheid?
- * Kunnen technische storingen, explosies en brand in de verwerkingsinstallaties een gevaar opleveren voor de veiligheid van omwonenden?
- * In hoeverre dragen de vervoersstromen als gevolg van de diverse bouwstenen bij tot de verkeersonveiligheid in de provincie?
- * Welke maatregelen zijn mogelijk om al deze risico's terug te dringen?

8.9. Indirecte gevolgen

- * Zal de toepassing van bepaalde bouwstenen aanleiding kunnen geven tot het ontstaan van andere activiteiten die op zichzelf ook gevolgen voor het milieu kunnen hebben?

9. VERGELIJKING VAN DE ALTERNATIEVEN EN HET PLAN

Een milieu-effectrapport bevat tenminste:

Een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven (art. 41j, lid 1, sub f, Wabm).

De alternatieven moeten, althans wat de milieu-aspecten betreft, onderling en met het nul-alternatief worden vergeleken. De vergelijking dient tot stand te komen op grond van criteria, af te leiden uit de doelstellingen van het plan en de normen en streefwaarden van het milieubeleid.

De verschillende beleidsalternatieven dienen wat betreft de effecten op de verschillende compartimenten van het milieu onderling met elkaar vergeleken te worden.

Op grond van de m.e.r. regeling in de Wabm is de initiatiefnemer niet verplicht om in het MER kostenaspecten aan de orde te laten komen. De Commissie is echter van mening, dat in dit geval, mede gelet op de rol die het doelmatigheidscriterium in de toepassing van de Afvalstoffenwetgeving speelt, een financiële paragraaf in het PAP/MER niet mag ontbreken. Daarin zou ingegaan moeten worden op de financiële aspecten van de verschillende afvalinzamelings- en verwerkingsmogelijkheden en de kosten per ton per categorie te verwerken afval die de verschillende alternatieven met zich mee zullen brengen.

10. OVERZICHT VAN LEEMTEN IN KENNIS EN INFORMATIE

Een milieu-effectrapport bevat tenminste:

Een overzicht van de leemten in de onder sub d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens (art. 41j, lid 1, sub g, Wabm).

Het PAP/MER dient aan te geven welke van de gevraagde informatie niet kan worden geleverd. De redenen van de bestaande leemten moeten eveneens beschreven worden.

Vermeld kunnen worden:

- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte invoergegevens,
- andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot milieu-gevolgen op korte en langere termijn vanwege onbekendheid met de effectiviteit van milieubeschermdende maatregelen bij voorzieningen.
- gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden.

Daarbij moet worden aangegeven wat de mogelijke gevolgen voor het milieu zouden kunnen zijn indien met deze leemten in kennis bij de besluitvorming geen rekening wordt gehouden, welke maatregelen getroffen kunnen worden indien er tijdens het uitvoeren van het plan hierdoor ongewenste effecten optreden en hoe tijdens de uitvoering van het plan kan worden bepaald of er ongewenste effecten optreden of niet. Het PAP/MER dient aandacht te besteden aan de "monitoring" van de gevolgen voor de kwaliteit van bodem, grondwater en oppervlaktewater rondom niet meer in gebruik zijnde locaties van verwerking, tenzij hieraan in andere programma's reeds aandacht wordt besteed.

Het PAP/MER zal moeten aangeven op welke wijze de provincie denkt de kwaliteitsbewaking van bodem, grondwater en oppervlaktewater te zullen uitvoeren.

11. SAMENVATTING VAN HET PAP/MER

Een milieu-effectrapport bevat:

Een samenvatting die aan algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven (art. 41j, lid 1, sub h, Wabm).

In de samenvatting van het rapport behoort een overzicht te worden opgenomen van de beleidsalternatieven, alsook van de bouwstenen waaruit deze zijn samengesteld. De gevolgen voor het milieu van het nul-alternatief, het voorkeursalternatief en het meest milieu-vriendelijke alternatief alsook belangrijke leemten in kennis en informatie moeten worden gepresenteerd en vergeleken. Dit kan in tabelvorm gebeuren.

Bijlagen bij het advies voor richtlijnen
voor de inhoud van het Milieu-effectrapport
Integraal Provinciaal Afvalstoffenplan Drenthe

(Bijlagen 1 tot en met 5)

BIJLAGE 1

Bekendmaking in de Staatscourant 146 van 3 augustus 1987

Bekendmaking

Gedeputeerde staten van Drenthe maken bekend, dat zij voornemens zijn een integraal afvalstoffenplan voor de provincie op te stellen.

In dit plan worden opgenomen de ingevolge de Afvalstoffenwet als zodanig aangeduide categorieën afvalstoffen, te weten huishoudelijke en daarmee gelijkgestelde afvalstoffen, de gelijktijdig daarmee te verwerken bedrijfsafvalstoffen, bouw- en sloopafval, ziekenhuisafval, zuiveringsslib en - de niet-wettelijke categorie - agrarische afvalstoffen, een en ander met uitzondering van autowrakken.

De hierop betrekking hebbende bepalingen in de Afvalstoffenwet zijn de artikelen 4, 17, 25 en 26.

In verband met genoemd voornemen zal een Milieu-effectrapport (MER) worden opgesteld, waarin de verwachte effecten voor het milieu als gevolg van het voornemen in beeld worden gebracht.

Hiertoe hebben gedeputeerde staten voornemd een startnotitie vastgesteld, waarin een globale schets van de voornemens en eventuele alternatieven zijn opgenomen.

Deze startnotitie dient als basis voor het door de (landelijke) Commissie voor de milieu-effectrapportage aan het bevoegd gezag uit te brengen advies over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het milieu-effectrapport. Op grond van de Wet Algemene bepalingen milieuhygiëne wordt deze startnotitie voor een ieder ter inzage gelegd van 3 augustus 1987 tot 29 september 1987 in het provinciehuis van Drenthe, Westerbrink 1 te Assen.

Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld om gedurende deze periode opmerkingen te maken bij gedeputeerde staten over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het Milieu-effectrapport.

Gedeputeerde staten maken voorts bekend, dat provinciale staten bij besluit van 15 april 1987, nummer F-15, de uitvoering van de ten behoeve van de vaststelling c.q. herziening van de plannen op grond van de Afvalstoffenwet te volgen procedures ingevolge de Afvalstoffenwet en de Wet Algemene bepalingen milieuhygiëne, met uitzondering van de vaststelling van de plannen, opdragen aan gedeputeerde staten.

Eventuele opmerkingen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het Milieu-effectrapport c.q. over de inhoud van de startnotitie dienen vóór 29 september 1987 te worden ingediend bij: Gedeputeerde staten van Drenthe, Westerbrink 1, 9405 BJ Assen.

Desgewenst kunnen telefonische inlichtingen worden verstrekt. Telefoonnummer: 05920-55544 (toestelnummers 616, 485, 623 of 493).

Afvalstoffenwet

Vergunning voor het in werking hebben en in verticale richting uitbreiden van de Revog-stortplaats aan de Esweg te Zelhem.

Bezwaar maken is mogelijk tot en met 31 augustus 1987.

Gedeputeerde Staten hebben vastgesteld de ontwerp-beschikking tot het verlenen van een Afvalstoffenwetvergunning aan het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Regionale Vuilverwerking Oost-Gelderland (Revog) te Doetinchem.

De vergunning zal worden verleend onder beperkingen en voorschriften ter bescherming van het milieu.

De ontwerp-beschikking, de vergunningaanvraag en de daarbij horende stukken liggen ter inzage vanaf dinsdag 4 augustus aanstaande, gedurende vier weken.

U kunt die inzien tot en met 31 augustus 1987:

in het gemeentehuis te Zelhem op elke werkdag van 9 tot 12 uur en van 14 tot 16 uur, alsmede buiten deze werkuren na telefonische of schriftelijke afspraak (telefoon: 08342-3141, toestel nr. 122, afdeling algemene zaken);

bij de provinciale dienst Milieu en Water, Marktstraat 1 te Arnhem, op elke werkdag van 9 tot 12 uur en van 14 tot 16 uur. Men is daar ook bereid de stukken toe te lichten. Daarvoor kunt u een afspraak maken met de heer G.

Penders, telefoonnummer 085-59 28 16.

Tot en met 31 augustus 1987 kunt u tegen de ontwerp-beschikking schriftelijk bezwaar maken bij Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. U dient daarbij de reden(en) van uw bezwaar aan te geven. U kunt verzoeken uw naam, adres en andere persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Voorwaarde voor het indienen van bezwaren is, dat u bezwaar hebt gemaakt tegen de vergunningaanvraag, tenzij u aantoont, dat u daartoe redelijkerwijs niet in staat bent geweest. Ook de aanvrager kan tegen de ontwerp-beschikking bezwaar maken. Gedeputeerde Staten van Gelderland maken het vorenstaande bekend, volgens de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne.

Arnhem, 7 juli 1987.

Gedeputeerde Staten van Gelderland,

M. de Bruijne, voorzitter.

P. J. de Loor, griffier.

Provincie Drenthe

ASSEN: 28 juli 1987
 Nummer: 30/29/10.275
 Afdeling: 2
 Uw brief van:

Aan:
 de Commissie voor de milieu-effect-
 rapportage
 Postbus 2345
 3500 GH UTRECHT

Onderwerp:

Richtlijnen MER ten
 behoeve van Integraal
 afvalstoffenplan Drenthe

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
Ingekomen:	29 JULI 1987
Nr.:	613-'87
Dossier:	113-90

Geachte commissie,

De startnotitie ten behoeve van de opstelling van het Integraal afvalstoffenplan voor Drenthe hebben wij vastgesteld en doen wij u hierbij toekomen.

De naar aanleiding van het ontwerp van de startnotitie ingekomen reacties hebben wij voor zover van toepassing in overweging genomen, als volg waarvan de tekst is herzien.

Evenzo hebben wij met interesse kennis genomen van de opmerkingen van de heer Mertens, lid van uw commissie. Een uitvoerige behandeling hiervan bleek ons evenwel - mede gezien de beschikbare tijd - niet mogelijk waarvoor, naar wij veronderstellen, u begrip zult hebben. In bijlage D van de startnotitie treft u het tijdschema aan, dat betrekking heeft op de parallel lopende procedures ten behoeve van respectievelijk de totstandkoming van het afvalstoffenplan en de realisering van het Milieu-effectrapport (MER).

Gelet op de laatstbedoelde procedure verzoeken wij u uw advies strekkende tot richtlijnen ter zake vóór 1 november 1987 aan ons te doen toekomen.

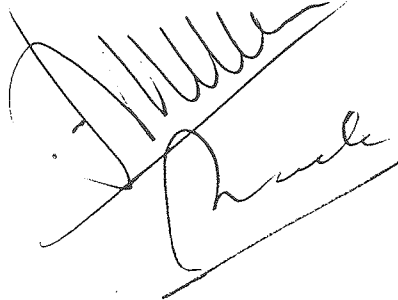
Voorts verzoeken wij u hierin te betrekken de in de periode van de terinzageligging van de startnotitie - te weten van 3 augustus 1987 tot 28 september 1987 - ingekomen reacties naar aanleiding van deze notitie. Wij zullen u hiertoe - onderhands - spoedig na ontvangst de afschriften toezenden van dergelijke reacties, zodat voor de beoordeling hiervan voldoende tijd beschikbaar zal zijn.

Provinciehuis
 Westerbrink 1
 Correspondentie-adres
 Postbus 122
 9400 AC Assen
 Tel. 05920-55544
 Telex 53944 pbdr nl

Ten slotte zeggen wij u dank voor de constructieve wijze waarop wij tot dusver met u van gedachten hebben kunnen wisselen met betrekking tot onze voornemens ten aanzien van het in de toekomst te voeren afvalstoffenbeleid.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

The image shows two handwritten signatures in black ink. The top signature is larger and more stylized, while the bottom signature is smaller and more compact. Both signatures are written over a horizontal line.

, voorzitter

, griffier

Bijlage(n)://
ttm/coll.

Telefaxnummer:
0592053456

BIJLAGE 3

SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP

De werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage die het onderhavige advies heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van Prof.dr. J.I.S. Zonneveld.

In de werkgroep hebben voorts zitting:

- Ir. A.Th. Ten Houten, wonende te Wageningen
- Ing. J.A. Mertens, wonende te Tilburg
- Drs. E. Romijn, wonende te Oosterbeek
- Ir. A.G. Stroband, wonende te Bilthoven
- Dr. Th.W. Kuyper, wonende te Beilen (adviseur).

M. Buitenkamp is als secretaris van de werkgroep opgetreden.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties

nr.	datum	Persoon of instantie	boeknr. prov. Drenthe	Datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	16.09.1987	Instituut voor natuurbescher- mingseducatie, afd. Vries	13462	23.09.1987
2.	14.09.1987	Gemeente De Wijk	13361	23.09.1987
3.	03.09.1987	Gemeente Ruinerwold	12975	23.09.1987
4.	21.09.1987	Gemeente Roden	13601	06.10.1987
5.	22.09.1987	Gemeente Havelte	13781	06.10.1987
6.	25.09.1987	Gemeente Nijeveen	13851	06.10.1987
7.	25.09.1987	Gemeente Rolde	13855	06.10.1987
8	23.09.1987	Intergemeentelijk Samenwerkings- verband Zuid-Oost Drenthe	13856	06.10.1987
9.	25.09.1987	Milieuraad Drenthe	13952	06.10.1987
10.	25.09.1987	Zuiveringsschap Drenthe	--	06.10.1987
11.	30.09.1987	Gemeente Gasselte	--	06.10.1987
12.	25.09.1987	Gemeente Assen	--	06.10.1987
13.	28.09.1987	Gemeente Zuidwolde	--	06.10.1987
14.	29.09.1987	Directeur Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie prov.Drenthe	14042	06.10.1987
15.	30.09.1987	Gemeente Vries	14121	06.10.1987
16.	09.09.1987	Milieuraad Vries	--	06.10.1987
17.	28.09.1987	Gemeente Hoogeveen	14122	06.10.1987
18.	24.09.1987	N.V. Vuilafvoer Maatschappij VAM	13773	09.10.1987
19.	26.09.1987	Progressief accord Coevorden	14385	14.10.1987

BIJLAGE 5 BOUWSTENEN

1. HUISHOUDELIJKE AFVALSTOFFEN (INCLUSIEF GROF HUISAFVAL)

Bouwsteen 1 Inzameling

In de startnotitie wordt het voornemen besproken over te gaan op gescheiden inzameling van groente-, fruit- en tuinafval en de overige huishoudelijke afvalstoffen. Bepaalde fracties van het huishoudelijk afval kunnen daardoor nuttig gebruikt worden of voor hergebruik beschikbaar zijn. In het PAP/MER dient aangegeven te worden op welke wijze de provincie de organisatie van gescheiden inzameling op wil zetten en op welke termijn en met welke middelen zij denkt dit systeem (voor elke te onderscheiden regio) in te kunnen voeren en met welk rendement.

De motivatie van de bevolking is van groot belang voor een succesvolle gescheiden inzameling. De wijze waarop de provincie te zamen met de regio's en gemeenten de bevolking zal motiveren en gemotiveerd houden, verdient in het PAP/MER de aandacht¹.

Te overwegen valt een gedifferentieerd tariefstelsel als stimuleringsmaatregel² te bevorderen.

Daarnaast moet worden aangegeven welke omvang en toepassings-kwaliteit, zowel van de composteerbare fractie als van de restfractie, met de gescheiden inzameling wordt beoogd. Dit geldt zowel voor de korte als voor de langere termijn.

Aangegeven dient te worden welke varianten er zijn ten aanzien van de inzamelingsmethoden. Speciaal aan de mogelijkheden van een nog verdergaande scheiding bij de inzameling dient aandacht te worden besteed. (Uiteraard K.C.A., maar ook andere sub-categorieën.)

Daarnaast moet aangegeven worden welke (financiële, milieuhygiënische en andere) criteria en randvoorwaarden voor de keuze uit de genoemde varianten zullen gelden, wanneer blijkt dat de invoering van voorgenomen gescheiden inzameling niet mogelijk is.

Voor zover er in de samenwerkingsverbanden voor de inzameling van huishoudelijk afval wijzigingen zijn ten opzichte van het eerste Provinciaal Afvalstoffen Plan, dienen deze te worden aangegeven en gemotiveerd. Dit betreft ook wijzigingen in te verwachten hoeveelheden en kostenaspecten van het te voeren inzamelingsbeleid.

1 Bijlage 4, inspraakreacties nr. 1 en 16.

2 Bijlage 4, inspraakreactie nr. 16.

Bouwsteen 2 Scheiding in componenten en fracties

De startnotitie vermeldt dat de huisvuilscheidingsinstallatie (H.V.S.) van de VAM nu reeds uit ongescheiden ingezameld huishoudelijk afval een metalenfractie, een composteerbare fractie en een restfractie produceert. Door gescheiden inzameling verwacht de provincie een betere kwaliteit compost en restfractie te krijgen. Een deel van de restfractie zou tot brandstof (refused derived fuel) kunnen worden opgewerkt en bijvoorbeeld aan een electriciteitsmaatschappij kunnen worden geleverd.

Het PAP/MER dient aan te geven op welke wijze de huidige H.V.S. aangepast of uitgebreid moet worden om de de gescheiden aangeleverde afvalstoffen (al of niet met aanvoer uit andere provincies) te kunnen verwerken.

Het PAP/MER moet tevens aangeven welke praktisch bewezen varianten er zijn voor scheidingsinstallaties en in hoeverre er andere en meer componenten te scheiden zijn.

Bouwsteen 3 Hergebruik

Het PAP/MER dient aan te geven welke componenten van het huishoudelijk afval voor hergebruik geschikt zijn. Hierbij gaat het om componenten die door scheiding aan de bron beschikbaar zijn of kunnen komen (b.v. voorwerpen van grof huisafval). Het PAP/MER moet een overzicht geven van de samenstelling en omvang van de te hergebruiken fractie alsook van de afzetmogelijkheden (organisatie en garanties), doelgroepen en bestemmingen van deze producten voor de komende vijftien jaren. Daarbij moet ook aandacht besteed worden aan de kwaliteit van deze producten. Methoden om de mogelijkheden tot hergebruik te stimuleren dienen in het PAP/MER besproken te worden.

Bouwsteen 4 Composteren

De huidige H.V.S. scheidt een organische fractie af die vervolgens gecomposteerd wordt. De huidige kwaliteit van de compost zal niet voldoen aan de vanaf 1992 geldende kwaliteitseisen (in het kader van de Wet Bodembescherming) voor compost.

Het PAP/MER dient een vergelijkend overzicht te bevatten van de gemiddelde kwaliteit van de huidige compost en van het verbeterd product door gescheiden inzameling. Een omschrijving van het minimaal benodigde percentage scheiding in relatie tot de compost-kwaliteit volgens de komende richtlijnen wordt hierbij ook gevraagd. Tevens dient aangegeven te worden welke composteringsprocessen momenteel gebruikt worden, welke in gebruik zullen worden genomen en tot welke compostkwaliteit(en) deze zullen leiden.

Wanneer gefaseerd overgegaan zal worden op gescheiden inzameling, dient te worden aangegeven op welke wijze de "oude" compost aan de interim-normen (opgesteld door het ministerie van VROM) zal kunnen voldoen en wat er na 1992 met de GFT-fractie zal gaan gebeuren als de compost niet aan de kwaliteitseisen zal voldoen.

Bouwsteen 5 Andere nuttige toepassing

Mogelijkheden voor (het stimuleren van) vormen van nuttige toepassing van componenten van het huishoudelijk afval dienen beschreven te worden. Hierbij dient tevens een verband gelegd te worden met varianten in het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval en de produktie- en afzetmogelijkheden van r.d.f. (zie hierna bouwsteen 6 verbranden).

Bouwsteen 6 Verbranden

Na scheiding door de H.V.S. ontstaat er een tweede fractie, die mogelijk als brandstof (r.d.f.) voor energieopwekking zou kunnen dienen.

De r.d.f.-fractie uit gescheiden inzameling is beter geschikt voor verbranding dan die uit de ongescheiden inzameling.

In het PAP/MER dient aangegeven te worden of er voor de energie-opwekking uit r.d.f. voldoende belangstelling bij energie-producenten bestaat. Tevens dient een prognose gegeven te worden van de hoeveelheden en de kwaliteit r.d.f. die geproduceerd zullen kunnen worden, afhankelijk van de installatie en de omvang, alsmede van de bijbehorende te storten restfractie. Het bovenstaande dient te worden beschreven voor r.d.f. ontstaan uit gescheiden en r.d.f. ontstaan uit ongescheiden ingezameld huishoudelijk afval. In het PAP/MER zal aandacht besteed moeten worden aan de opslag van de r.d.f., zodat het verbrand kan worden, dit o.a. in verband met een te verwachten seizoenfluctuatie in de productie en afname van r.d.f., alsmede aan navergis-tingsrisico's bij opslag.

Maatregelen om te voorkomen dat r.d.f. op voor het milieu onverantwoorde wijze zal worden verbrand in ongeschikte verbrandingsinstallaties dienen in het PAP/MER besproken te worden. Aan nuttige toepassingsmogelijkheden van slakken en vlieg-as uit verbrandingsinstallaties dient de nodige aandacht te worden geschonken, met opgave van te verwachten hoeveelheden, de afzetmogelijkheden en de continuïteitsverwachting.

Voor zover plannen bestaan ten aanzien van het zonder energieopwekking verbranden van huishoudelijke afvalstoffen dient hieraan in het PAP/MER aandacht besteed te worden.

Bouwsteen 7 Storten

Een deel van het huishoudelijk afval zal volgens de startnotitie gestort moeten worden.

Aangegeven dient te worden wat de samenstelling en de omvang van de huidige en van de toekomstige (eventueel van gescheiden inzameling) te storten fractie en residu zal zijn.

Als de provincie Drenthe bereid is fracties van afval uit andere provincies in Drenthe te storten dient aangegeven te worden onder welke voorwaarden en tot welke hoeveelheden dat zal gebeuren.

2. **BEDRIJFSAFVAL DAT TE ZAMEN MET HUISHOUDELIJKE AFVALSTOFFEN ZAL WORDEN BEWERKT, VERWERKT, ENZ.**

De startnotitie vermeldt dat deze categorie afval in beginsel bij de VAM te Wijster moet worden verwerkt, tenzij het kan worden hergebruikt.

Duidelijkheid zal dienen te worden gegeven welke bedrijfsafvalstoffen, zowel kwantitatief als kwalitatief omschreven, in het verplichte plankarakter zullen worden betrokken en welke niet. Daarbij zal onderscheid dienen te worden gemaakt in subcategorieën welke, gescheiden ingezameld, het be- en verwerkingsproces van het huishoudelijk afval bij de VAM geheel of gedeeltelijk (b.v. compostering of r.d.f.-opwerking) kunnen doorlopen, en welke, ongescheiden ingezameld, bij de VAM kunnen worden gestort. Daarnaast is het nodig kwalitatief en kwantitatief inzicht te hebben in de productie van bedrijfsafval in Drenthe waarvan de verwijdering bij het VAM-bedrijf (eventueel enkel storten) kan doch op grond van eventueel voornemen niet zal plaatsvinden, en in de wijze waarop de verwerking daarvan elders zal plaatsvinden. In geval alle bedrijfsafvalstoffen bij de VAM worden verwerkt, dan heeft dit als consequenties dat aan geen anderen dan de VAM een vergunning voor de verwijdering van deze categorie afvalstoffen kan worden afgegeven. Voor bedrijfsafvalstoffen welke niet onder het verplichte plankarakter vallen maar welke toch in Drenthe verwijderd zullen worden, wordt aanbevolen deze in het PAP te betrekken (Amvb's voortvloeiend uit art. 26).

Bouwsteen 1 Inzameling

Aangegeven dient te worden welke sub-categorieën bedrijfsafval op welke wijze (gescheiden of ongescheiden) worden ingezameld en afgevoerd naar de VAM. Hoe de organisatie hiervan zal worden opgezet (inzameling door gemeenten, samenwerkingsgebieden, derden) zal aangegeven moeten worden. Daarbij dient aangegeven te worden welke middelen door de provincie zullen kunnen worden ingezet ter kwalitatieve en kwantitatieve optimalisatie van gescheiden inzameling van afvalstoffen. Deze inzameling dient afgestemd te zijn op doelmatige en milieuhygiënische verantwoorde verwerking.

Bouwsteen 2 Scheiding in componenten

Het PAP/MER behoort een overzicht te geven van de omvang en de samenstelling van de te scheiden, in het plan aangeduide, sub-categorieën bedrijfsafvalstoffen, afkomstig uit Drenthe en andere provincies.

Het resultaat van een dergelijke scheiding naar omvang en samenstelling van de gescheiden fracties dient te worden aangegeven.

Voor zover de scheiding en de te gebruiken scheidingsinstallatie niet dezelfde zijn als bij de huishoudelijke afvalstoffen, dienen deze apart te worden besproken.

Alternatieve mogelijkheden ten aanzien van de scheiding van andere en meer componenten dienen aan bod te komen.

Bouwsteen 3 Hergebruik

Het MER moet een overzicht geven van mogelijkheden tot hergebruik en van afzetmogelijkheden van de verschillende sub-categorieën bedrijfsafvalstoffen, die zullen worden aangeboden. Methoden om hergebruik te stimuleren (wanneer deze afwijken van methoden voor het huishoudelijk afval) dienen in het PAP/MER besproken te worden.

De middelen, die hiervoor nodig zullen zijn, alsook de te verwachten resultaten op lange termijn, dienen hierbij aan bod te komen.

Bouwsteen 4 Composteren

Het PAP/MER behoort voor de in het plan aangeduide categorieën bedrijfsafvalstoffen een overzicht te geven van de omvang en samenstelling van te composteren fracties.

Voor zover de compostering niet gelijk loopt met die van huishoudelijke afvalstoffen, dient aangegeven te worden op welke wijze en met welke kwaliteit kompost als resultaat deze wordt uitgevoerd. De afzetmogelijkheden van deze kompost dienen besproken te worden.

Bouwsteen 5 Andere nuttige toepassing

In het PAP/MER behoren de mogelijkheden, voor een nuttige toepassing van componenten van de aangeduide bedrijfsafvalstoffen besproken te worden. Mogelijke middelen voor de provincie om een nuttige toepassing te stimuleren dienen besproken te worden. Aandacht moet besteed worden aan de afzetmogelijkheden van de producten.

Bouwsteen 6 Verbranden

Voor zover er beleidsvoornemens bestaan voor het verbranden van componenten of fracties van bedrijfsafvalstoffen, al dan niet ten behoeve van energieopwekking, dienen deze in het PAP/MER besproken te worden.

Bouwsteen 7 Storten

Voor dat deel van de bedrijfsafvalstoffen dat gestort zal worden, dient de samenstelling en de omvang van de te storten fractie aangegeven te worden. Ook dient aangegeven te worden in hoeverre voor het storten van componenten van bedrijfsafval andere maatregelen en voorzieningen getroffen moeten worden dan bij het storten van huishoudelijk afval.

3. BOUW- EN SLOOPAFVAL

In de startnotitie wordt aangekondigd dat het beleid van het eerste afvalstoffenplan Bouw- en sloopafval wordt voortgezet.

Bouwsteen 1 Inzameling

Het beleid ten aanzien van bouw- en sloopafval is volgens de startnotitie zoveel mogelijk gericht op hergebruik. Uit de tekst blijkt dat het hier eveneens gaat om nuttige toepassing. Het PAP/MER dient aan te geven op welke wijze de inzameling van bouw- en sloopafval nu en in de toekomst zal plaatsvinden op grond van de doelstelling om zoveel mogelijk tot hergebruik en nuttige toepassing te kunnen komen. De samenwerkingsverbanden kunnen hierbij ook betrokken te worden.

Gescheiden inzameling van de componenten hout, betonpuin, metalen, kunststoffen, metselwerkpuin, breekasfalt, dient in elk geval besproken te worden. Aangegeven dient te worden op welke wijze de inzameling van bouw- en sloopafval momenteel georganiseerd is en welke veranderingen de provincie hierin wil aanbrengen.

Bouwsteen 2 Scheiding van componenten

Voor zover er voornemens en varianten daarin bestaan ten aanzien van de scheiding achteraf van componenten van bouw- en sloopafval dienen deze in het PAP/MER te worden beschreven.

Bouwsteen 3 Hergebruik

Van (de verschillende componenten van) het bouw- en sloopafval moet worden aangegeven welke en in welke omvang hergebruikt worden of voor hergebruik geschikt zijn. Hierbij moet een relatie gelegd worden met de inzamelingsmethoden. Mogelijkheden om de afzet te stimuleren, dienen hierbij besproken te worden.

Bouwsteen 4 Composteren

Niet specifiek van toepassing.

Bouwsteen 5 Andere nuttige toepassing

Drenthe beschikt over een aantal puinbreek- en zeefinstallaties waarmee beton- en metselwerkpuin geschikt gemaakt kunnen worden voor gebruik in o.a. wegenbouw en bouw.

Het PAP/MER dient aan te geven op welke wijze nuttig gebruik van componenten van bouw- en sloopafval uitgebreid kan worden. Daarbij moet ingegaan worden op de mogelijkheid om verontreinigingen van componenten zoveel mogelijk te voorkomen, dit door middel van de methode van inzamelen. Aandacht voor afzetmogelijkheden en de normen die voor dergelijke producten gesteld zijn of zullen worden is hierbij nodig. Methoden om de afzet te continueren danwel

te vergroten dienen besproken te worden. De mogelijke marktcompetentie tussen verschillende componenten van bouw- en sloopafval en restproducten uit afval verbrandingsinstallaties kan hierin worden betrokken.

Bouwsteen 6 Verbranden

Voor zover verbranden van componenten van het bouw- en sloopafval, al dan niet voor opwekking van energie tot een beleidsvoornemen behoort, dient hieraan in het PAP/MER aandacht besteed te worden.

De afzetmogelijkheden voor de nuttig toe te passen producten moeten in het PAP/MER worden besproken. Ook methoden om de afzetmogelijkheden te stimuleren, verdienen de aandacht.

Bouwsteen 7 Storten

Voor het deel van het bouw- en sloopafval dat gestort zal worden, dient de samenstelling en de omvang van de huidige en de toekomstige te storten fractie te worden aangegeven. Hierbij dient rekening gehouden te worden met te nemen maatregelen ten aanzien van de bevordering van hergebruik en nuttige toepassing.

4. ZUIVERINGSSLIB

Zuiveringsslib afkomstig van rioolwaterzuiveringsinstallaties, slib van roostergoed, vet- en zandvangers en van bedrijfsinstallaties wordt grotendeels direct in de landbouw afgezet. In het PAP/MER zal aan deze vormen van slib aandacht besteed moeten worden, evenals aan eventueel vrijkomend materiaal uit onderwaterbodems³.

Bouwsteen 1 Inzameling

Het is mogelijk dat de hoeveelheid en kwaliteit van het zuiveringsslib zal veranderen onder invloed van ander waterkwaliteitsbeheer. De consequenties van een ander waterkwaliteitsbeheer moeten in het PAP/MER aan de orde komen. De situatie waarin een groot deel van het slib niet aan de toekomstig geldende kwaliteitseisen kan voldoen moet hierbij ook aan de orde komen. De wijze van inzameling dient beschreven te worden, alsook mogelijke knelpunten en alternatieven daarvoor.

Bouwsteen 2 Scheiding in componenten.

Momenteel wordt het slib gescheiden in een bruikbare fractie en een fractie met een hoog gehalte aan zware metalen en andere verontreinigingen (zie de herziene richtlijn Unie van Waterschappen). Het PAP/MER dient een overzicht en prognoses te geven van omvang en samenstelling van het slib, zeker in relatie tot mogelijke verwerkingsmethoden ook op lange termijn zoals nuttige toepassing, verbranden e.d.. In hoeverre andere scheidingen ten behoeve van andere verwerkingsmethoden mogelijk en zinvol zijn kan in het rapport worden aangegeven. Ook eventueel gebruikte reinigingsmethoden (bijv. het verwijderen van zware metalen) dienen vermeld te worden.

Bouwsteen 3 Hergebruik

Niet van toepassing

Bouwsteen 4 Composteren

Zuiveringsslib kan gecomposteerd worden, als het vermengd wordt met organische stof.

Van deze verwerkingswijze dienen de milieuhygiënische en economische voor- en nadelen ten opzichte van de directe afzet van slib in de landbouw te worden aangegeven. Daarbij moet tevens aandacht besteed worden aan mogelijkheden om de kwaliteit van het produkt en de afzetmogelijkheden te verbeteren. Ook te verwachten normstelling aangaande de kwaliteit van deze produkten dient hierbij betrokken te worden.

3 Bijlage 4, inspraakreactie nr. 14.

Bouwsteen 5 Andere nuttige toepassing.

Afzet in landbouw en groenvoorzieningen als meststof en grondverbeteraar wordt in de toekomst nagestreefd. Van belang is dat de kwaliteit van het zuiveringsslib zal voldoen aan de in de toekomst te stellen normen en waarden in het kader van de Wet Bodembescherming. Aangegeven moet worden op welke wijze de kwaliteit van het zuiveringsslib zodanig kan worden verbeterd, dat ook in de toekomst afzet in de landbouw en groenvoorzieningen mogelijk blijft. Aangegeven moet worden welke maatregelen worden overwogen als het slib niet (meer) in de landbouw kan worden gebruikt.

Aandacht voor strengere normstelling in de toekomst ten aanzien van de kwaliteit van de produkten is van belang. Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden tussen slib afkomstig uit communale zuiveringsinstallaties en uit bedrijfsinstallaties.

Het gebruik van zuiveringsslib als afdeklaag op stortplaatsen is een andere mogelijkheid. In hoeverre dit alternatief uit milieuhygiënisch en doelmatigheidsoogpunt te verkiezen zal zijn boven afzet in de landbouw dient besproken te worden.

Menging van slib met zand of veen (tot zwarte aarde) is een andere methode voor slibverwerking. Ook van deze methode dient het PAP/MER aan te geven of dit milieuhygiënisch te verantwoorden is.

Bouwsteen 6 Verbranden

De voor- en nadelen van slibverbranding, eventueel gecombineerd met een andere categorie afval, dienen besproken te worden.

Welke te storten resten en van welke te verwachten samenstelling er overblijven dient te worden vermeld. Mogelijkheden om energie te winnen uit slibverbranding dienen onderzocht te worden.

Bouwsteen 7 Storten

In de startnotitie wordt gecontroleerd storten voor de niet-bruikbare fractie van het slib voorgesteld.

Aangegeven dient te worden wat de samenstelling en de omvang van de huidige en toekomstige te storten fractie zal kunnen zijn. Hierbij dient rekening gehouden te worden met te nemen maatregelen ten aanzien van de bevordering van nuttige toepassing en verbranding.

Bouwsteen 5 Andere nuttige toepassing

Indien overwogen wordt uit het agrarisch afval door middel van anaërobe vergisting gas te winnen, zou hieraan in het PAP/MER aandacht besteed kunnen worden.

In hoeverre er mogelijkheden bestaan steenwol, afkomstig uit glastuinbouw, en landbouwplastic nuttig te gebruiken, kan in het PAP/MER besproken worden.

Bouwsteen 6 Verbranden

Indien overwogen wordt over te gaan op verbranding van (een deel van het) agrarisch afval, al dan niet voor energie opwekking, zou in het PAP/MER aangegeven kunnen worden op welke wijze en waar dit zal kunnen gebeuren alsook om welke hoeveelheden en samenstelling het daarbij zou gaan.

Bouwsteen 7 Storten

In de startnotitie wordt vermeld dat sub-regionaal storten op oude en of nieuwe stortplaatsen voor agrarisch afval een mogelijkheid zou zijn. Hierbij wordt verwezen naar 3 Bouw- en sloopafval, bouwsteen 7 over de aspecten die bij het storten zouden kunnen worden betrokken.